

Allegóriák

Roszen Ruszev kiállítása az Örökmozgóban

Roszen Ruszev évtizedek óta – bolgár származása és kötődései ellenére vagy talán éppen ezért is – a hazai képzőművészeti élet élvonalában szerepel. Sokrétű alkotó, aki textilművészként, könyvtervezőként, illusztrátorként is értékes és maradandó műveket hozott létre. Hozzátenném: sokunk öröme.

Ha most körülnéznék az Örökmozgó Galériában izgalmas, gondolkodásra készítő és szemet gyönyörködtető rajzokat látnak – válogatást Roszen legutóbbi időben készült műveiből. A legalapvetőbb képzőművészeti kifejező eszközük a vonal, amelyről egy tanulmányában Szeifert Judit, a kitűnő művészettörténész a következőket írta:

„A vonalnak meggyőző ereje, már-már mágikus hatalma van, amely meghatározó jelentőségűvé teszi a vizuális művészetek eszköztárában. A vonal titka abban rejlik, hogy formákat, alakzatokat lehet vele létrehozni. Amikor szabadon, kötetlenül rajzolunk, a vonalakkól figurákat bonthatunk ki, de pusztán belső ritmusunkat is kifejezhetjük. A vonal kettős jellegű. Egyrészt lehet önálló vizuális tárgy, amikor önmagában szerepel. Másrészt, ha mellé rajzolunk egy másik, tőle eltérő vonalat, akkor azonnal valamilyen viszonyba kerülnek egymással, s máris átszervezik és tagolják a teret...

Bár egyszerű elem, mégis a vonalnak sokféle tulajdonsága van, ezek meghatározzák a nézőre gyakorolt hatását is. Közülük csak néhány: a hossz, a vastagság, a szín, az irány, a kitöltöttség. A vonal lehet egyenes vagy íves, lehet nyílt vagy zárt...

A vonal a mozgástól is elválaszthatatlan, elsősorban azért, mert vezeti a tekintetet. Vannak statikus, kiegyensúlyozott vonalak és vannak dinamikusak...

A legegyszerűbb vonalak vagy vonalrendszerek is hordoznak jelentést, és csak a művész munkamódszerén, eszközhasználatának könnyedségén vagy erőteljes voltán múlik, hogy milyen tartalmakkal kapcsolódnak össze. A vonal egyrészt kifejezési eszköz, amely látványelemek, gondolatok, érzések, érzelmek megjelenítésére és átlényegítésére egyaránt alkalmas. Másrészt inspiratív formai elem is, amely indukálja a művészi elképzeléseket, valamint befolyásolja és irányítja az alkotó szellemét.”

Roszen Ruszev pályakezdése óta folyamatosan gazdagabbá és sokrétűbbé váló stílusának – újra hangsúlyozom – lényegi eleme a hajlékony, általában légiesen könnyed, lágyabb hajlatokban gazdag, buja gazdagságban tenyésző vonal. Őszinte, belülről fakadó természetességgel építi fel, hozza létre minden művét, amelyek a csak rá jellemző egyéni vonalvezetés-vonalhasználat miatt mindig felismerhetők. Ehhez társul alkotójuknak – mint minden igazi művésznak – önálló és sajátos kifejezőmódja, mindennek alapjául szolgáló saját, egyéni belső gondolatrendszere. Tudás- és tudatvilága, mitológiája van, amelyben ösztönzően és egymásra hatva jelenik meg a mediterrán érzékiség, a Balkán természetének bujasága s népeinek életkedve, a bizánci művészet és életforma színessége, erőstüzű csillogása, az élvonalbeli európai nemzeti irodalmak klasszikusainak beható ismerete, a mozgóképbeli jártasság, azaz a film szeretete is.

Roszen munkái – az önmagukat szövő vonalakkal látványra átlényegített érzelmek-gondolatok – ennek a nagyon gazdag, sokrétű belső világnak olykor ösztönös, máskor tudatos vagy szándékos kivetítései. Művei nem szorulnak – nem szorulhatnak – egyenkénti magyarázatra, mert erőteljes függetlenségükkel, felfokozott expresszivitásukkal vagy éppen lírai lágyságukkal, az itt kiállított *Allegóriák* esetenként és szemlélőkként akár el-eltérő értelmezéssel (miként azt Roszen mondta egyik beszélgetésünkön: „duplafenekűségükkel”) mindenképpen hatnak reánk.

És ez nem kevés!

Hölgyeim és Uraim!

Befejezésül és a befogadást elősegítendő, néhány szót idéznék a világhírű orosz filmrendezőtől, Andrej Tarkovszkijtől: „A művészet az ember legjobb képességeiről szól. A Hitről, a Reményről, a Szeretetről, a Szépségről, az Imáról, vagy arról, amiről ábrándozunk, amiben reménykedünk...”

Roszen barátom itt és most látható Allegóriái és az összes alkotásai is ezekről szólnak.

Lencsó László

A kiállítás megnyitó szövegét adjuk közre.

Látogasson el honlapunkra: www.nemzetisegek.hu